

KOMM. OG REG. DEP
- 2 FEB 2006
05 13280 - 155
Ark. 6d.0
Avd. KO / KØ / HER

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep

0032 OSLO

Vår dato
27.01.2006

Saksbehandler
Linda Hetland tlf. 51 65 33 10

Vår ref.
Saksnr.: 04/01259-006
Deres ref.

Arkivkode
230

MELDING OM POLITISK VEDTAK - NOU 2005:18 - INNTEKTSSYSTEMET FOR KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER - HØRINGSUTTALELSE

Formannskapet behandlet i møte 24.01.2006 sak 0004/06, og fattet enstemmig vedtak om å avgi følgende uttalelse i samsvar med rådmannens tilråding:

1 Kommentarer til mandatet

Mandatet til utvalget og utredningen legger til grunn et system som viderefører dagens hovedtrekk. Utvalget burde hatt et videre mandat til å utrede mer konkret andre finansieringssystemer, og ikke bare en kort teoretisk drøfting av ulike modeller. Bakgrunnen for denne kritikken er ikke at en ønsker et annet system, men at endringene i for eksempel finansieringssystemet for sykehusene kom raskt og skaper insitamenter som igjen påfører kommunene økte oppgaver. En har hatt dagens hovedstrukturer siden 1986, og dersom en legger til grunn utvalgets mandat, vil en regne med at det nye systemet vil få en varighet på minst 10 år med mindre justeringer.

Utvalget har i praksis fått innsnevret sitt mandat når det gjelder inntektsutjevningen ved at Stortinget i 2004 vedtok ny ordning for dette. Sola kommune viser til høring av 13. oktober 2003 vedrørende tilbakeføring av en andel av selskapsskatten til kommunene, behandlet i Sola formannskap 29. januar 2004, hvor kommunen stilte seg positiv til reformforslaget, som også innebar en omlegging til symmetrisk inntektsutjevning. Sola kommune stiller seg negativ til en eventuell ny omlegging etter bare to år. Det blir i så fall mye fram og tilbake, med en mulighet for til dels store utslag, noe som ikke kan sies å være i overensstemmelse med ønsket om stabile økonomiske forutsetninger.

2 Opplegget for utgiftsutjevningen

Utvalgets analyseopplegg, og valg av metoder og grunnlagsdata (bl.a. KOSTRA-tall) synes å være godt begrunnet, og det tas derfor som gitt at valg og utvikling av analyser samt analysenes innhold og bruk, er grundige, objektive og til å stole på.

Sola kommune er enig med utvalget i at nøklene bør revideres oftere enn hvert 10 år, og utvalgets forslag om at man i forbindelse med endringer i kostnadsnøklene også foretar en justering av delkostnadsnøklenes vekt i den samlede kostnadsnøkkel, vil kunne gi en tilnærmet løpende oppdatering, og at dette vil fange opp de eventuelle ubalanser som riksrevisjonen har påpekt. Sola kommune er videre enig i at det ikke bør foretas noen endring bare på grunn av eventuelle endringer i kriterieverdier på nasjonalt nivå.

Hvis datagrunnlaget ennå ikke er godt nok til å kunne fange opp kapitalutgifter i utgiftsutjevningen, bør det arbeides videre for å få utarbeidet mer sikre kriterier på dette området, slik at kostnadsnøklene også kan fange opp denne store utgiftsposten.

Sola kommune er enig i utvalgets begrunnelse for at utgifter til personer som ikke er folkeregistrert i kommunen ikke skal inngå i utgiftsutjevningen. Sola kommune mener likevel at det bør arbeides videre med å utvikle analyser som på et sikkert grunnlag kan si om byene har større utgifter til helse/sosial på grunn av dette.

Bosettingskriteriene skal fange opp eventuelle ulikheter i forbindelse med reiser/avstand til særlig skoler og helsetjenester. Utvalget har fjernet "beregnet reisetid til kommunesenteret" som fins i dagens nøkkel, fordi en her ikke så noen særlig sammenheng med de utgifter som bosettingskriteriet skulle fange opp. Utvalget har altså bare beholdt Sone og Nabo som kriterier, og Sola kommune mener at dette er en forenkling som ikke vil få noen negativ innvirkning på treffsikkerheten for bosettingskriteriet. Det er eventuelt kan stille spørsmål med utvalgets definisjon av størrelsen på en sone: Minst 2000 innbyggere som samtidig skal være en geografisk enhet som tilsvarer en naturlig organisering av grunnskoletilbudet i en kommune. Er utvalgets størrelse på "naturlig organisering" like naturlig i alle kommuner?

3 Nye kostnadsnøkler for kommunene

Utarbeidelse og revidering av nye kostnadsnøkler synes å være basert på et godt gjennomført faglig arbeid og konklusjonene som er trukket er velbegrunnede og forankret i separate analyser utført av velrenommerte uavhengige institusjoner.

4 Oppdatering av befolkningstall og vekstkommuneproblematikk

Utvalget har funnet at dagens ordning med oppdatering av befolkningstall ved beregning av innbyggertilskudd og utgiftsutjevning har gitt mindre forutsigbarhet, og at det er vanskelig for kommuner som får betydelig reduksjon i overføringene å tilpasse utgiftene i løpet av samme budsjettår. Utvalget foreslår at vekstkommuner som opplever vanskeligheter med å finansiere utbygging av ny infrastruktur bør kunne fanges opp gjennom skjønnstilskuddet. Beregninger utvalget har utført viser dessuten at gevinsten for vekstkommuner knyttet til bruk av oppdaterte befolkningstall i stor grad er knyttet til inntektsutjevningen. Utvalget anbefaler således at den løpende inntektsutjevningen gjennom året videreføres, og at den som i dag, baseres på oppdaterte befolkningstall. Sola kommune stiller seg bak utvalgets forslag.

5 Prognosebasert inntektsutjevning

Med bakgrunn i et behov for forutsigbare inntektsrammer som grunnlag for stabile utgifter og tjenestetilbud støtter Sola kommune utvalgets anbefaling om prognosebasert inntektsutjevning.

6 Redusert skjønnstilskudd

Sola kommune har ingen særlige innvendinger mot utvalgets forslag.

7 Nytt distriktpolitisk tilskudd

Under forutsetning av at indikator-systemet for kommunene når det gjelder distriktpolitisk næringsstøtte også er et godt system når det gjelder distriktsutfordringene for primærkommunene, vil forslaget fra Borge-utvalet være et mer treffsikkert og rettferdig fordelingsystem enn dagens ordning. I tillegg representerer opplegget en forenkling ved at det bare står igjen ett tilskudd.

8 Nytt inntektsgarantitilskudd

Sola kommune mener et utvalgets forslag er en klar forbedring i forhold til dagens ordning som oppleves som komplisert og uoversiktlig, og støtter prinsippene i ordningen. Sola kommune savner likevel en bedre vurdering av om kr 400,- / 1.200,- er "riktige" beløp for primærkommunene, og på hvilken måte de eventuelt skal justeres.

9 Rammestyring og konkurranseutsetting

Sola kommune støtter utvalget i sin vurdering av at rammefinansiering av kommunesektoren er godt forenlig med konkurranseutsetting. Sola kommune støtter og forslaget om like ordninger på tvers av sektorene og støtter dermed også forslaget om å overføre tilskuddet til private skole til kommunene/fylkeskommunene. Sola kommune savner imidlertid en nærmere gjennomgang av konsekvensene for enkeltkommuner og anmoder om at dette utredes før en eventuell omlegging gjennomføres.

10 Behandling av kommunestørrelse

Sola kommune mener at inntektssystemets oppgave er å fordele tildelte ressurser på en mest mulig objektiv måte mellom kommunene. Inntektssystemet må ikke utformes slik at det også får som oppgave å bidra til ny kommunestruktur.

Utformingen av kommunestrukturen i Norge er, og må fortsatt være, en ren politisk oppgave som er basert på vedtak i demokratisk valgte politiske organer.

Med hilsen
POLITISK SEKRETARIAT

Barbro Bjørnsen
konst.led.politisk sekretariat

Linda Hetland
konsulent